

Asia C-474/22

Ennakkoratkaisupyyntö

Jättämispäivä:

15.7.2022

Ennakkoratkaisupyyntön esittänyt tuomioistuin:

Bundesgerichtshof (Saksa)

Ennakkoratkaisupyyntöpäätöksen tekemispäivä:

3.5.2022

Vastaaja ja Revision-menettelyn valittaja:

Laudamotion GmbH

Kantaja ja Revision-menettelyn vastapuoli:

flightright GmbH

BUNDESGERICHTSHOF

VÄLIPÄÄTÖS

[– –]

asiassa, jonka asianosaisia ovat

Laudamotion GmbH, [– –]

[– –] Schwechat (Itävalta),

vastaaja ja Revision-menettelyn valittaja,

[– –]

vastaan

Flightright GmbH, [– –],

[– –] Potsdam,

kantaja ja Revision-menettelyn vastapuoli

[– –]

Bundesgerichtshofin (liittovaltion ylin tuomioistuin) kymmenes riita-asiain jaosto on 3.5.2022 pidetyssä suullisessa käsittelyssä [– –] päättänyt seuraavaa:

Asian käsittelyä lykätään.

Euroopan unionin tuomioistuimelle esitetään SEUT 267 artiklan nojalla seuraavat kysymykset matkustajille heidän lennolle pääsynsä epäämisen sekä lentojen peruuttamisen tai pitkäaikaisen viivästymisen johdosta annettavaa korvausta ja apua koskevista yhteisistä säännöistä sekä asetuksen (ETY) N:o 295/91 kumoamisesta 11.2.2004 annetun parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 261/2004 (EUVL 2004, L 46, s. 1) tulkinnasta:

1. Edellyttääkö oikeus korvaukseen lennon viivästyttyä yli kolme tuntia aikataulun mukaisesta saapumisajasta asetuksen 5, 6 ja 7 artiklan mukaan, että matkustaja asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti ilmoittautuu lähtöselvitykseen lentoliikenteen harjoittajan, matkanjärjestäjän tai valtuutetun matkatoimiston etukäteen ilmoittamassa määrääjässä, kuitenkin viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa, vai sovelletaanko edellä mainitun kaltaisen pitkäaikaisen viivästymisen tapauksessa – kuten lennon peruuttamisen tapauksessa – poikkeusta tästä vaatimuksesta?
2. Mikäli korvausta koskevaan oikeuteen ei sovelleta poikkeusta lähtöselvitykseen ilmoittautumista koskevasta vaatimuksesta pelkästään edellä mainitun kaltaisen pitkäaikaisen viivästymisen perusteella, sovelletaanko tätä poikkeusta silloin, kun matkustajalla on riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento saapuu perille edellä mainitulla tavalla pitkäaikaisesti viivästyneenä?

Perustelut:

- 1 I. Kantaja vaatii siirretyn oikeuden perusteella vastaajaa maksamaan korvauksen lennon suorittamisesta viivästyneenä asetuksen (EY) N:o 261/2004 (jäljempänä asetus tai lentomatkustajien oikeuksia koskeva asetus) nojalla.
- 2 Siirtäjä varasi lennon 26.6.2018 Düsseldorfista Palma de Mallorcan, ja vastaajan oli määrä suorittaa lento siten, että se laskeutuu aikataulun mukaisesti kello 10.15. Siirtäjä ei ollut mukana lennolla. Lento suoritettiin 3 tuntia 32 minuuttia viivästyneenä.
- 3 Kantaja esitti 250 euron suuruisen korvausvaatimuksen. Paikallinen alioikeus hylkäsi kanteen. Kantajan tehtyä valituksen muutoksenhakutuomioistuin hyväksyi

kanteen. Revision-valituksella, jonka muutoksenhakutuomioistuin salli, vastaaja vaatii ensimmäisen oikeusasteen tuomion pysyttämistä.

- 4 II. Muutoksenhakutuomioistuin katsoi, että siirtäjä on tosiasiallisesti siirtänyt vastaajalta olevat saatavansa kantajalle ja että vastaajalla on lennosta vastaavana lentoliikenteen harjoittajana velvollisuus maksaa korvaus tapahtuneen yli kolmen tunnin viivästymisen vuoksi.
- 5 Muutoksenhakutuomioistuimen mukaan siirtäjä varasi lennon. Lennon saapumisaika viivästyi yli kolme tuntia. Muutoksenhakutuomioistuimen mukaan merkityksellistä ei ole se, että siirtäjä ei ollut mukana lennolla, koska lennosta oli tullut hänelle tarpeeton, sillä hän ei sen viivästymisen vuoksi ehtinyt mukaan liiketapaamiseen. Lentomatrustajien oikeuksia koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdassa säädetyt edellytykset täyttyvät. Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan yli kolmen tunnin pitkäaikainen viivästyminen rinnastetaan peruuttamiseen. Ei ole havaittavissa, miksi matrustajan, jolle jo ennen lähtöä ilmoitetaan yli kolmen tunnin viivästymisestä, olisi vielä ilmoittauduttava lentoasemalla säilyttääkseen oikeutensa korvaukseen.
- 6 III. Revision-valituksen ratkaisu riippuu lentomatrustajien oikeuksia koskevan asetuksen 3, 5, 6 ja 7 artiklan tulkinnasta.
- 7 1. Asetuksen soveltaminen edellyttää 3 artiklan 1 kohdan mukaan, että matrustaja lähtee lennolle jäsenvaltion alueelta tai on mukana yhteisön lentoliikenteen harjoittajan lennolla yhteisön alueella sijaitsevaan määräpaikkaan. Mikäli matrustajaa ei siirretty toiselle lennolle, asetuksen 2 kohdan a alakohdassa edellytetään, että matrustajalla on vahvistettu varaus ja että hän ilmoittautuu lähtöselvitykseen hyvissä ajoin ennen julkistettua lähtöaikaa eli 45 minuuttia ennen lähtöä tai lentoliikenteen harjoittajan ilmoittamassa määräajassa; jälkimmäinen ei päde asetuksen 2 artiklan 1 alakohdassa ja 5 artiklassa tarkoitetussa peruutustapauksessa.
- 8 Koska siirtäjällä oli vahvistettu varaus mutta hän ei ilmoittautunut lähtöselvitykseen viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa ja koska lentoa ei myöskään peruutettu vaan se suoritettiin, lentomatrustajien oikeuksia koskevaa asetusta nyt käsiteltävässä asiassa voidaan soveltaa ainoastaan silloin kun – nyt myös tapahtunut – lennon pitkäaikainen viivästymisen yli kolmella tunnilla lopulliseen määräpaikkaan saavuttaessa on asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohtaa sovellettaessa rinnastettava peruuttamiseen.
- 9 a) Unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan matrustajalla on 5 artiklan 1 kohdan c alakohdassa, luettuna yhdessä 7 artiklan 1 kohdan kanssa, säädetty oikeus korvaukseen, jos hänen saapuessaan lopulliseen määräpaikkaan hänelle aiheutuu vähintään kolmen tunnin ajan menetys (ks. tuomio 19.11.2009 – C-402/07 ja C-432/07, [– –] 61 ja 69 kohta – Sturgeon; tuomio 23.10.2012 – C-581/10 ja C-629/10, [– –] 37 kohta – Nelson; viimeksi määräys 12.11.2020 – C-367/20, [– –] 27 kohta – KLM). Unionin tuomioistuin on perustellut tätä asetuksen

tulkintaa varsinkin yhdenvertaisen kohtelun periaatteella, jonka mukaan toisiinsa rinnastettavia tilanteita ei kohdella eri tavalla ja että erilaisia tilanteita ei kohdella samalla tavalla, ellei tällaista kohtelua voida objektiivisesti perustella. Tässä määrin viivästyneiden lentojen ja peruutettujen lentojen matkustajat ovat toisiinsa rinnastettavissa tilanteissa asetuksen mukaisen korvauksen kannalta, sillä he kärsivät samankaltaisesta haitasta eli vähintään kolmen tunnin ajan menetyksestä suhteessa heidän alkuperäiseen lentosuunnitelmaansa (tuomio 23.10.2012, [– –] 48 kohta ja sitä seuraavat kohdat, 59 ja 60 kohta – Nelson).

- 10 b) Sen puolesta, että määräpaikkaan saapumisen pitkäaikainen viivästyminen rinnastetaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti peruuttamiseen sovellettaessa asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohtaa, saattaa puhua niiden haittojen samankaltaisuus, joita kummastakin tosiseikastosta voi aiheutua matkustajalle, mistä voidaan päätellä, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä tarkoitetun pitkäaikaisen viivästymisen tapauksessakaan korvausta koskevan oikeuden ei voida katsoa edellyttävän, että matkustaja ilmoittautuu lähtöselvitykseen viimeistään 45 minuuttia ennen lähtöaikaa.
- 11 Nämä tosiseikastot kuitenkin eroavat toisistaan myös merkittävällä tavalla. Peruuttamisen tapauksessa suunnitellun lennon suorittamatta jääminen on varmaa, eikä matkustajien tämän vuoksi voida lähtökohtaisesti odottaa ilmoittautuvan sellaisen lennon lähtöselvitykseen, jota ei enää suoriteta, ollakseen oikeutettu esittämään korvausvaatimuksen 5 ja 7 artiklan mukaisesti, mutta tilanne voi olla toisenlainen, jos ennen lennon suorittamista ilmenee viivästyminen, mutta viimeistään 45 minuuttia ennen lähtöaikaa ei ole vielä riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento suoritetaan yli kolme tuntia viivästyneenä.
- 12 c) Tällaista rinnastamista vastaan voi lisäksi puhua unionin tuomioistuimen määräys, jonka mukaan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohtaa on tulkittava siten, että matkustajilta, joiden lento on saapunut vähintään kolme tuntia viivästyneenä ja joilla on vahvistettu varaus kyseiselle lennolle, ei voida evätä korvausta kyseisen asetuksen nojalla yksinomaan sillä perusteella, että kun he tekivät korvaushakemuksensa, he eivät tarkastuskortin esittämällä näyttäneet toteen, että he olivat ilmoittautuneet kyseisen lennon lähtöselvitykseen, ellei osoiteta, että kyseisiä matkustajia ei kuljetettu asianomaisella viivästyneellä lennolla (määräys 24.10.2019, C-756/18, [– –] 33 ja 34 kohta – easyJet).
- 13 Tämä ratkaisu saattaa perustua unionin tuomioistuimen tulkintaan, jonka mukaan oikeutettu korvausvaatimuksen esittäminen pitkäaikaisen viivästymisen vuoksi lentomatkustajien oikeuksia koskevan asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti edellyttää, että matkustajan, jota ei kuljetettu viivästyneellä lennolla, on joka tapauksessa täytynyt ilmoittautua lähtöselvitykseen, minkä hän voi näyttää toteen esittämällä tarkastuskortin tai muun todisteen.
- 14 2. Määräpaikkaan saapumisen pitkäaikainen viivästyminen voidaan unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti rinnastaa peruuttamiseen sovellettaessa asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohtaa paitsi silloin, kun lennon

saapuminen on viivästynyt vähintään kolme tuntia, myös silloin, kun kyseessä on ollut muulla tavoin peruuttamiseen rinnastettava tosiseikasto.

- 15 Matkustajiin, joiden lento peruutettiin, ei sovelleta vaatimusta lähtöselvitykseen ilmoittautumisesta ilmoitetussa määräajassa, kuitenkin viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa, koska peruuttamisilmoituksen myötä on varmaa, että lentoa ei enää suoriteta eikä sen vuoksi lähtöselvitystäkään enää voida suorittaa.
- 16 Tähän rinnastettavissa voi olla tilanne, jossa matkustajalla, esimerkiksi viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa, on riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento voidaan suorittaa enää siten että se saapuu määräpaikkaan yli kolme tuntia viivästyneenä. Näissä olosuhteissa voidaan pitää riittävän varmana, että lento voi saapua määräpaikkaan enää pitkäaikaisesti viivästyneenä, joten matkustajan kannalta kyseessä on peruuttamiseen rinnastettava tilanne.
- 17 Sitä vastoin tilanne ei mahdollisesti olisi rinnastettavissa lennon peruuttamiseen, jos viivästymisestä ei ole ilmoitettu tai jos lähdön viivästymisestä ilmoitetaan, mutta esimerkiksi viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa ei ole riittävällä tavalla varmennettuja viitteitä siitä, että lento saapuu määräpaikkaan yli kolme tuntia viivästyneenä. Koska näissä olosuhteissa odotettavissa ei ole peruuttamiseen rinnastettavissa olevaa lennon pitkäaikaista viivästymistä, voi olla perusteltua hyväksyä oikeutettu korvausvaatimuksen esittäminen pitkäaikaisen viivästymisen tapauksessa vain silloin kun matkustaja on myös tosiasiallisesti ilmoittautunut lennon lähtöselvitykseen ilmoitetussa määräajassa, kuitenkin viimeistään 45 minuuttia ennen julkistettua lähtöaikaa, ja lento on saapunut perille yli kolme tuntia viivästyneenä.
- 18 Tällainen asetuksen 3 artiklan 2 kohdan a alakohdan tulkinta vastaisi Bundesgerichtshofin tuomiota, jonka mukaan matkustajalla, joka oli viivästynyt lennon vuoksi myöhästynyt samanaikaisesti varaamaltaan jatkolennot ja joka ei ollut mukana hänelle jatkolennot myöhästymisen korvaamiseksi tarjotulla korvaavalla lennolla, jonka osalta oli alun perinkin selvää, että matkustaja saapuisi lopulliseen määräpaikkaansa ainakin kolme tuntia aikataulun mukaisen saapumisajan jälkeen, minkä asemesta hän lensi takaisin lähtölentoasemalle, on oikeus korvauksen huomattavan viivästymisen vuoksi, varsinkin kun matkustaja kyseisessä tapauksessa oli joka tapauksessa ilmoittautunut ensimmäisen lennon lähtöselvitykseen (ks. Bundesgerichtshofin tuomio 13.11.2013 [– –] 8 ja 9 kohta).
- 19 IV. Päätösosassa olevat kysymykset on näin ollen SEUT 267 artiklan kolmannen kohdan mukaisesti esitettävä unionin tuomioistuimelle ennakkoratkaisun saamiseksi.
- 20 Näitä oikeudellisia kysymyksiä ei ole tähän mennessä selvitetty unionin tuomioistuimen oikeuskäytännössä. Unionin tuomioistuimen tuomio 24.10.2019 (C-756/18, [– –] easyJet) koski muita kysymyksiä ja siinä käsiteltiin ainoastaan

sivumennen tilannetta, jossa matkustajaa mahdollisesti ei kuljetettu viivästyneellä lennolla.

- 21 Ennakkoratkaisua ei tule jättää pyytämättä siksikään, että unionin tuomioistuimessa on jo vireillä asiana C-517/21 käsiteltävä ennakkoratkaisupyyntö samankaltaisine kysymyksineen. Yhtäältä edellä mainitussa pyynnössä esitetyt kysymykset eivät ole täysin samoja kuin kysymykset, jotka nyt käsiteltävässä asiassa on esitettävä. Toisaalta jo vireillä olevasta pyynnöstä ei voida varmuudella ennakoida, miten menettely unionin tuomioistuimessa etenee ja saadaanko esitettyihin kysymyksiin tosiasiallisesti vastaus vai lopetetaanko menettely ennenaikaisesti esimerkiksi osapuolten prosessioikeudellisilla toimilla.

[– –]